

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 28/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 september 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt (RP 106/2013 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Jukka Vanhanen, finansministeriet
- chefsjurist Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- verkställande direktör Lauri Kivinen, Rundradion Ab
- riksdagsledamot Petteri Orpo, samlingspartiet, riksdagsgruppens ordförande, riksdagen
- ordförande för Rundradions förvaltningsråd, riksdagsledamot Ilkka Kantola, riksdagen.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Mediernas Centralförbund rf
- Kommunikationsverket.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om rundradioskatt ändras i fråga om rundradioskatt för personer så att minimibeloppet på skatt som debiteras höjs från 50 euro till 51 euro och skattens maximibelopp höjs från 140 euro till 143 euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2014 och den ska tillämpas första gången vid beskattningen för år 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Höjningsförslaget

Förslaget gäller endast rundradioskatt för personer; i minimi- och maximibeloppet föreslås en

smärre ändring. Grunderna för skatten och inflödesskattesatsen (0,68 %) ändras däremot inte. Också grunderna för rundradioskatt för samfund förblir oförändrade

Minimibeloppet på skatt som debiteras höjs från 50 euro till 51 euro och skattens maximibelopp höjs från 140 euro till 143 euro. Den föreslagna ändringen kommer att öka skatteintäkterna med ca 10 miljoner euro 2014. Det kan täcka de tilläggsintäkter om 8 miljoner euro som behövs för att den utbetalning till televisions- och radiofonden som ingår i nästa års budgetproposition ska gå att genomföra. Anslaget ingår under moment 31.40.60 under vilket det föreslås sammanlagt 510,5 miljoner euro. Motsvarande anslag i årets budget uppgår till 500 miljoner euro.

Bakgrund till höjningen

Höjningen bottnar i en ändring av lagen om statens televisions- och radiofond (475/2012 - RP 29/2012 rd) som godkändes som ett led i finansieringssystemet för Rundradion Ab:s (*Rundradion*) offentliga tjänster. Genom ändringen fastställdes inte bara Rundradions finansieringsmodell utan också finansieringens indexbundenhet. Med stöd av det justeras anslaget i budgeten årligen enligt fluktuationerna i kostnadsnivån. Indexet består till en tredjedel av levnadskostnadsindexet och till två tredjedelar av förtjänstnivåindexet.

Lagen om rundradioskatt måste således ändras på grund av den föreslagna höjningen av anslaget. Även om det inte finns någon direkt koppling mellan skatteintäkterna och fondöverföringen till Rundradion är målet att de ska motsvara varandra åtminstone i ett längre tidsperspektiv. I propositionen ingår bedömningen att nästa års skatteinflöde enligt nuvarande skattegrunder blir ca 8 miljoner euro lägre än det anslag som föreslås för 2014. Det handlar således om att täcka detta underskott. Av tillgängliga alternativ har man valt det som drabbar skattebetalarna så rättvist som möjligt.

Utskottets allmänna ställningstagande

Utskottet tillstyrker förslaget till höjning. Höjningen av maximibeloppet gäller ca 2,5 miljoner personer. För dem blir höjningen således tre euro per år, dvs. 25 cent per månad. Ändringen blir mindre för dem som nu har en skattenivå om 50-140 euro. Det gäller ca 1,5 miljoner personer när antalet inkomsttagare som understiger skattens minimibelopp är ca 400 000. Skyldighet att betala rundradioskatt uppstår efter höjningen om årsinkomsterna överstiger 7 500 euro¹. Maximibeloppet betalas av dem som tjänar minst 21 029 euro per år.

Utskottet anser att höjningarna per person är rätt små. Ändå räcker de för att säkerställa att den färskta finansieringsmodellen fungerar och för att trygga Rundradions uppgift jämte ansvar som producent av en offentlig tjänst. Sett mot den bakgrunden är höjningarna motiverade. Det är också viktigt att komma ihåg att syftet med fjolårets finansieringsmodell var att ta fram en finansierings- och förvaltningsmodell som långsiktigt garanterar att Rundradions allmännyttiga tjänster utvecklas och är oavhängiga i nuvarande utsträckning. Likaså är det värt att observera att den nya rundradioskatten lättade avgiftsbördan eller bibehöll den nästan oförändrad för de flesta tack vare det breda betalarunderlaget.

Index

Propositionen har väckt debatt framför allt på grund av att det relaterade anslaget är bundet till index. Det har bl.a. ifrågasatts om höjningen är motiverad samtidigt som de kommersiella medierna befinner sig i ett omfattande ekonomiskt och operativt brytningsskede.

Utskottet har hört bl.a. Rundradions vd samt ordförande för styrelsen och den största riksdagsgruppen. De utredde bl.a. hur tilläggsfinansieringen ska allokeras i nästa års budget och dessutom hur effekterna av en frysning av index-

¹ Med inkomster avses nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten under skatteåret, med andra ord den inkomst som minskats med de naturliga avdragen och de avdrag i stats- och kommunalbeskattning som får göras så att säga på tjänstens vägnar.

höjningen ska utredas och bedömas. Eftersom ärendet har väckt allmänt intresse ger utskottet en kort beskrivning av nyckelpunkterna i den erhållna utredningen.

Rundradion har själv för avsikt att upphandla mer hos externa inhemska aktörer och utveckla samarbetet med den kreativa sektorn. Det ska bl.a. handla om att köpa mer av oberoende producenter, s.k. *indieproducenter*. På så sätt vill man höja nivån på den finländska audiovisuella företagsverksamheten, öka möjligheterna att exportera finländskt drama och barnprogram samt att stödja den finländska filmbranschen. Också Svenska Yle ska få en ökad del i indieproduktionen. Vidare ska nästa års budgetmedel styras också till partnerskap med Mediapolis och Böle Studior. Dessutom aktualiseras två nya och omfattande samhällsprojekt, såsom helheten *Unga.Nu*. Samarbete kring mediepedagogik ska bedrivas med grundskolorna på grundval av BBC:s modell *School Report*.

Utfrågningen visade också att Rundradion har köpt fler inhemska program redan i år och att ökningen fortsätter som ovan också nästa år. De planerade upphandlingarna uppgår till 24,6 miljoner euro medan årets beräkning är 23,4 och 2012 års utfall 16,7 miljoner euro. Företaget håller i övrigt fast vid sin strama ekonomiska linje och utökar inte sin egen produktion eller sin arbetskraft.

Rundradians förvaltningsråd har för sin del beslutat be bolagets styrelse om en bedömning av effekterna 2015 av frysningen av indexhöjningen. Utredningen kan vara färdig i mars nästa

år då förvaltningsrådet sammanträder nästa gång. Informationen ska genom medlemmarna i förvaltningsrådet förmedlas också till riksdagen. Tanken är att också riksdagsgruppernas ordförande i samråd ska bedöma resultaten av utredningen. — Vid utfrågningen betonades också att förvaltningsrådet varken beslutar om indexhöjningen eller om skattelagstiftningen. Men det kan ge en bedömning om de allmänna villkoren för Rundradians verksamhet och om resultaten av vårens undersökning bl.a. i ljuset av dem.

Utskottet anser att tilläggsutredningen talar för att propositionen är godtagbar. Det är befoget att Rundradion utnyttjar sin goda ställning för inhemsk programproduktion och stödjer dess omvärldsvillkor samtidigt som den kan sköta sin primära uppgift.

Samtidigt är det motiverat att också beakta att den nya finansieringsmodellen nu producerar en indexhöjning för första gången. Därför bör vi följa upp en tid framöver hur den fungerar.

Att ta fram finansierings- och förvaltningsmodellen för Rundradion var allmänt taget en besvärlig process som föregicks av ett samarbete mellan alla riksdagsgrupper. Arbetet pågick under flera valperioder. Det är följdriktigt att vidmakthålla det uppnådda resultatet som godkändes av riksdagen först på våren senaste år.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar

Helsingfors den 29 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Pertti Hemmilä /saml (delvis)
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Anneli Kiljunen /sd
Mika Lintilä /cent (delvis)
Kari Rajamäki /sd (delvis)

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd (delvis)
Sari Sarkomaa /saml
Jouko Skinnari /sd
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänst
Ville Vähämäki /saf

FiUB 28/2013 rd — RP 106/2013 rd

ers. Johanna Karimäki /gröna
Esko Kurvinen /saml
Riitta Myller /sd (delvis)

Raimo Piirainen /sd (delvis)
Eero Reijonen /cent
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION***Motivering***

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om rundradioskatt höjer skattens maximibelopp och sänker minimibeloppet på skatt som debiteras. Genom dessa åtgärder tänker sig regeringen få extra inkomster på cirka 10 miljoner euro. Summan ska gå direkt till Rundradions omkostnader. Genom denna så kallade Yle-skatt får man in över en halv miljard euro årligen till Rundradion.

Ändringarna i betalningsgrunderna ger i och för sig upphov till marginella belopp för den enskilde, men sannfinländarna ser en principiell motsättning i frågan. Skatteändringarna motiveras som en indexhöjning. Det skulle ha varit ett bra skäl, om statens ekonomiska situation var mera stabil. Vi sannfinländare vill påminna om att regeringen redan med hänvisning till ekono-

miska orsaker har frusit indexhöjningen av barnbidrag.

Vi vill inte förringa Rundradions ställning som ett betydande finländskt massmedium. Rundradion har makt i sin egenskap av nationellt radio- och TV-bolag, men också ett stort ansvar.

Vi anser ändå inte att en finansiell ändring på två procent i ena eller andra riktningen kommer att förbättra, för att inte tala om försämma programinnehållet. En jämkning på två procent kräver bara lednings- och organisationsförmåga, något som nu krävs i större utsträckning än någonsin.

Förslaget

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 29 november 2013

Ville Vähämäki /saf
Kauko Tuupainen /saf
Pentti Kettunen /saf